

فیلمی مردانه؛ تجربه‌ای ز نانه

یادداشتی از شهلاهیجی

داستانی که می‌خواهم تعریف کنم، یک تجربه شخصی است، تجربه سفر من به همراهی نماینده یونیسف و نماینده وزارت بهداشت به شهر یاسوج، شهری که از مناطق محروم کشور ماست و بافتی سنتی دارد، سفری که ۱۰ سال پیش اتفاق افتاد و در روزی که ما برای بررسی این موضوع قرار داده بودیم...

- صفحه آخر

پنجشنبه ۱۲ اسفند ۱۳۸۹ - ۲۷ ربیع‌الاول ۱۴۳۲ - ۳۰ مارس ۲۰۱۱
سال پنجم - شماره پیاپی ۱۱۹۸

ضمیمه آخر هفته

آثاری از:

آیدین آغداشلو

جواد مجابی

آلن فلچر

سودابه فضایی

حمیدرضا ترقی

علی اصغر محتاج

سهاام الدین بورقانی

علیرضا امیرحاجبی

محمد حسین عابدی و ...

گفت‌وگو با:

دربوش قنبری

مهرداد لاهوتی

آروند دشت‌آرای

سیاوش اسعدی

در صفحات بخوانید

انتصاب‌های قضایی

کارتون سلمان طاهری / صفحه آخر

به روزهای روشن ایمان دارم

معمومه ابتکار / صفحه آخر

حرف‌اول

استادگر جی، مرد علم و اخلاق

محسن رهامی

از شمار دو چشم یک تن کم
واز شمار خرد هزاران بیش
استاد دکتر ابوالقاسم
گر جی، استاد ممتاز و نمونه
دانشگاه تهران در شب هشتم
اسفند جاری سر در نقاب خاک
کشید. فقدان این استاد بر جسته دانشگاه رخنه‌ای در جامعه علمی کشور ایجاد می‌کند که به آسانی قابل جبران و ترمیم نخواهد بود. در واقع چنین ضایعه‌ای از مصادیق بارز روایتی است که مر محوم کلینی در اصول کافی از امام صادق و امام کاظم علیهما نقل کرده است که: «إمامات المومن الفعیه ثم لم یالسلام ثلمه لایسدهاشنی». مرحوم دکتر گر جی که ۸۸ سال از عمر پر برکت او می‌گذشت، در عنوان جوانی پس از طی مدارج علمی در حوزه علمیه تهران و پس از قضایای شهرپور ۱۳۲۰، به حوزه علمیه نجف اشرف عزیمت کرد و سال‌ها از محضر اساتید و فقه‌ای بزرگ آن مرکز بزرگ علمی از جمله آیات عظام خویی و محمدعلی کاظمی در رشته‌های قضای، اصول، فلسفه و تفسیر استفاده شایان کرد و بانی سه به درجه اجتهاد و اعطای چنین عنوانی از طرف مرجع بزرگ شیعه، مرحوم آیت‌الله العظمی خویی به تهران بازگشت و ضمن تدریس فقه، اصول و فلسفه در مدرسه مروی تهران، با ادامه تحصیل خود در دانشکده معقول و منقول دانشگاه تهران (الهیات و معارف اسلامی فعلی) به اخذ مدرک دکتر در رشته فلسفه از این دانشگاه نایل آمد و از اوایل دهه ۴۰ تا اواخر دهه ۸۰ قریب به نیم قرن در دانشکده الهیات و سپس دانشکده حقوق و علوم سیاسی تهران به تدریس، تحقیق و پژوهش در رشته‌های مختلف علوم انسانی از قبیل فقه، فلسفه، اصول و تفسیر قرآن اشتغال ورزید. در این مدت هزاران دانشجوی طلبه از محضر علمی و اخلاقی استاد در دانشگاه تهران، مدرسه علمیه مروی تهران و سایر دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی کشور استفاده کردند و تعداد کثیری رساله دکتری و پایان‌نامه‌های فوق‌لیسانس تحت راهنمایی و نظارت علمی استاد در رشته‌های مختلف علوم انسانی تهیه شد.

ادامه در صفحه ۲

رییس قوه قضاییه به دادستان دستور داد

پیگیری هتاکی خیابانی خودسرها

در همین چند روز اخیر به برخی مسوولان و خانواده‌های آنان هتاکي شد این ظلم است. ظلم که شاخ و دم ندارد

گروه سیاسی: مسوولان قضایی کشور در همایش دادستان‌های سراسر کشور به انتقاد از مشکلاتی که فرآوری این قوه قرار دارد، پرداختند. مشکلاتی که نه از سوی مجموعه این قوه بلکه از بیرون و توسط گروه‌هایی خاص بر قوه عدالت وارد می‌شود. از رفتارهای قانون‌شکنانه عده‌ای که حرف‌های خود را منسوب به ولایت می‌کنند گرفته تا حضور نیافتن عده‌ای در دادگاه که اتهاماتشان برجسته بوده و توجه به اتهاماتشان قطعی است تا تأکید بر استقلال دستگاه قضایی و فشار نیاوردن

به قاضی در برخی پرونده‌ها، هتاکي نسبت به برخی مسوولان و خانواده‌های آنها توسط عده‌ای، مطرح کردن الفاظی به خانم یا آقای که مستحق حد است، هر چند که سرفصل سخنان قاضی القضات کشور بود و رییس قوه قضاییه ترجیح داد در لابلای سخنانش نیز به صورت کلی این انتقادات را گوشزد و اسامی فرد یا گروهی را

مطرح نکند اما مصطفی پورمحمدی، رییس سازمان بازرسی کل کشور به طور مصادیقی پرونده بیمه را مورد اشاره قرار داد و تأکید کرد که نمی‌توان به راحتی حریف آقایان در پرونده بیمه ایران شد. پرونده‌ای که پس از کش و قوس‌های فراوان و پس از گذشت قریب یک‌سال هشتم اسفند در دادگاه بازگشایی شد و براسا ۵۴ متهم دخیل در این پرونده کثیر خواست صادر و نماینده دادستان خواستار اشد مجازات متهمان شد. پرونده یادشده که به واسطه ذکر برخی نام‌ها و نشان‌ها در آن به یکی از جنجالی‌ترین پرونده‌های فساد مالی با ارقام درشت تبدیل شده بود و حتی برخی نمایندگان مجلس هم به صراحت خواستار احضار تمام متهمان پرونده بدون توجه به موقعیت متهمان آن شده بودند، سایه سنگینی را روی استقلال دستگاه قضایی افکند بود و همگان منتظر بودند که سر انجام دستگاه قضایی

با این پرونده چگونه برخورد می‌کند و آیا رییس قوه‌قضاییه همانگونه که وعده داده بود، قاطعانه و بدون توجه به عنوان متهمان، این پرونده را به سرانجام خواهد رساند؟ سوالی که پاسخ آن با اظهار نظر سخنگوی قوه قضاییه در نشست خبری‌اش مشخص شد چرا که محسنی‌ازهای تأکید کرد که علاوه بر این ۵۴ متهم این پرونده متهم دیگری نیز دارد که تحقیقات در مورد وی ادامه دارد. در همین همایش بود که رییس سازمان زندان‌ها نیز طی سخنانی از اینکه نهاد تحت مدیریتش با ظرفیت اسامی ۸۵ هزار زندانی ۲۲ هزار زندانی را در خود جای داده است به شدت انتقاد کرد و گفت: در دوره مسوولیت یکسال و نیمه‌اش در این سمت ۵۵ هزار نفر به آمار زندانیان سراسر کشور اضافه شده است. بدین ترتیب همایش دادستان‌های سراسر کشور با عنوان «نقش دادستان در مقابله با جرایم و تأمین امنیت عمومی» به محلی برای پاسخ به هجده‌ها علیه قوه قضاییه و آمام حجت رییس این قوه با قانون شکنانی که به گفته وی خارج از چارچوب‌های شرعی هر کاری که می‌خواهند انجام دهند، تبدیل شد و در این راستا قاضی القضاات از دادستان تهران که به پرونده این افراد رسیدگی کند چرا که به گفته وی دیگر ترحلش به سر آمده

است. آیت‌الله لاریجانی به عنوان اولین سخنران این همایش که با حضور مسوولان قضایی برگزار شد، با تأکید بر اینکه ها به قضات شجاع و قاطع نیازمندیم»، تأکید کرد: البته دستگاه قضایی، قضات شجاع و قاطع کم ندارد اما استقامت در امر، مهم‌تر از شروع کار است. در مدت زمان حضور در دستگاه قضایی احساس می‌کنم بسیاری برای خود حاشیه امن قائلند. بر اساس کتاب و سنت، کسی از برخورد قاضی مستثنا نیست و قاضی باید نسبت به همه ناآذ و قاطع باشد. وی افزود: کسانی از اصل حضور در دادگاه‌ها اجتناب می‌کنند و آن را برای خود ننگ و عاری دانند؛ در حالی که سرور و مولای ما خود در محکمه حاضر شد. عده‌ای که می‌توان گفت اتهاماتشان برجسته بوده و توجه اتهاماتشان قطعی است، در تلاش هستند که از حضور در دادگاه‌ها اجتناب کنند. قضات باید محکم بایستند و تابع جنجال‌ها نباشند. رییس قوه قضاییه ادامه داد: البته این بحث فقط در مورد مسوولان نیست. گاهی در جریان برخورد با یک مجارب یا کسی که سرفت مسلحانه انجام داده است، هزاران سخن بلند می‌شود. قضات باید با

رنگ و لعاب دینی نیز می‌دهند و حرف‌های خود را منتسب به ولایت می‌کنند. رهبری بیش از همه بر رعایت حقوق اشخاص تأکید دارند. آیت‌الله آملی لاریجانی در ادامه طرح سوال کرد: آیا این حدودی که شکسته می‌شود بر موازین اسلامی است؟ مگر هر فردی از فرد دیگری ناراحت باشد باید این گونه عمل کند؟ در مورد حوادث اخیر از دادستان کل به ویژه دادستان تهران می‌خواهم که موضوع را پی گیری کنندو البته در خصوص مسایل مشابه نیز باید این گونه باشد. نگذارید که سیر قانونی مخدوش شود. وی خاطر نشان کرد: قوه قضاییه نباید سیاسی کاری کند. قاضی در مقام صدور حکم نباید سیاسی کاری کند ولی باید سیاسی باشد تا موضوع را تشخیص دهد. قاضی باید حد و حدود جریان‌ها را بشناسد. ممکن است فردا فتنه دیگری باشد. باید مسیر را بشناسیم. با این تأکیدات، می‌توان گفت که رییس قوه قضاییه عزمش را جزم کرده تا با اقدامات فراقانونی عده‌ای که برای خود حاشیه امن قابل هستند، به شدت برخورد کند.

ادامه در صفحه ۲

جشن تصویر سال؛ دشوار اما شیرین

گفت‌وگو با نادر داودی

جشن تصویر سال مثل سال‌های گذشته به همت سیف‌الله صمدیان کار خودش را آغاز کرده است. برگزاری جشنواره‌های هنری که بدون کمک دولتی روی پای خود ایستاده‌اند قابل توجه است. اما از طرف دیگر با موانعی هم روبه‌رو هستند. در باب اهمیت این قبیل گردهمایی‌های هنری و همچنین «جشن تصویر سال»...

- صفحه آخر

شماره ۲۷۴ دوره جدید - ۱۲ صفحه + ۲۲ صفحه ضمیمه آخر هفته شرق - ۱۰۰۰ تومان

سرمقاله

نگاه حقوقی به «توهین»

علی نجفی‌توانا

اهانت و توهین و آنچه در ادبیات ما از ریشه «وهن» آمده است و به معنای استفاده از الفاظ و اعمال برخلاف ادب، کلمات رکبک یا علائم و نشانه‌هایی است که در عرف موهن دانسته می‌شوند. هر چند مصادیق توهین تابع قاعده نسبیست در زمان، مکان و فرهنگ‌های مختلف است اما آنچه از رفتار و گفتار در عرف و مصادیق قضایی موهن تلقی می‌شود صرف‌نظر از این نسبیست‌های فرهنگی در اکثر کشورهای جهان جرم تلقی می‌شود و مستحق مجازات است. در موازین کیفری اسلام نیز اهانت «قذف» به معنای فحاشی و نسبت دادن امر خلاف جنسی به فرد یا خانواده‌اش مستحق مجازات حد است. بر همین منوال در مقررات جزایی کشورمان نیز در مواردی متعدد اهانت احصار شده و قابل مجازات است. طبق ماده ۶۰۸ قانون مجازات اسلامی اهانت و استفاده از الفاظ رکبک و فحاشی جرم تلقی شده و قابل کیفر است. ماده ۶۰۹ قانون مجازات نیز به اهانت مشدد پرداخته و برای حمایت از مسوولان و مدیران و دولتمردان کشور که در حین انجام وظیفه یا به سبب آن با توهین مواجه شوند برای توهین‌کننده مجازات مقرر شده است. حتی براساس این قانون توهین به مقامات و نمایندگان سیاسی کشورهای دیگر به صورت معامله متقابل یعنی در صورتی که آن کشور نیز توهین‌کنندگان به مقامات کشورمان را مجازات کنند، مجازات می‌شوند.

توهین به مقدسات دینی، پیامبر اسلام و ائمه و معومین(ع) نیز اگر در قالب سب‌نبی باشد جرم و حسب مورد تا مجازات اشد قابل کیفر است، با این لحاظ که چنانکه در اهانت به مقامات داخلی خارجی علم اهانت‌کننده به مسوولیت و سمت شخصی می‌تواند سویه اهانت را تغییر داده و مجازات را تشدید نماید توهین به مقدسات نیز در صورتی که از روی علم و اطلاع و به قصد توهین باشد جرم تلقی شده و مستحق مجازات است. اما درباره آنچه به تازگی سبب موضع‌گیری رییس محترم قوه قضاییه نسبت به اهانت‌کنندگان به شخص یا اشخاصی که سبقه سیاسی دارند و داشته‌اند باید گفت اصولاً در برخورد افراد نمایندگان یک جناح سیاسی با نمایندگان یک گروه سیاسی دیگر که رقیب و مخالف به شمار می‌آیند صرف‌نظر از بحث‌ها و محاورات سیاسی و عقیدتی با ادبیاتی به کار گرفته شود که به واسطه آن فضای سالم برخورد افک‌لقاب‌ه محفوظ‌نم‌شد

گروهی که خود را دارای تفکر قوی و مترقی می‌داند اگر با گروه مقابل خود از روش‌های ناصحیح از جمله توهین بهره‌گیرد جز تقلیل اعتبار سیاسی جناح متبوع خود کار دیگری نکرده است به لحاظ قانونی نیز صرف‌نظر از این تقلیل اعتبار به لحاظ قانونی باید برخورد قضایی با شکایت شاکی ممکن است و حتی در صورتی که توهین شونده از مقامات یا مسوولان دولتی باشد، به دلیل عمومی بودن جرم، توسط دادستان قابل تعقیب و مجازات به شمار می‌رود. اگر مدیریت فضای اجتماعی کشور و حمایت و حراست از حیثیت و آبروی افراد به درستی اعمال نشود جوعا عمل فشار و توهین نسبت به تمام گروه‌ها تعمیم خواهد یافت، در واقع یکی از شرایط لازم برای نهادینه کردن حکومت مردم‌پر مردم حفاظت و حمایت از آبرو و حیثیت سیاسی اجتماعی آنان است و غیر این صورت به جای تعالی افکار و ترویج بحث و مجادله متعارف و متعادل پرخاشگری و خشونت کلامی و توهین بر فضای سیاسی و اجتماعی کشور حاکم خواهد شد.

حال آنکه آنچه قانون سعی در تصریح و تعمیم‌اش داشته است این است که باید پیام‌زیم بقاید مخالفان خود را تحمل کنیم و با حربه استدلال با دیگران برخورد کنیم، نه با توسل به خشونت و پرخاشگری.

عکس: روزانه‌مطهرین

در گفت‌وگوی «شرق» با محمد صدر بررسی شد

زلزله عربی

گروه سیاسی: اگر اتفاقی در دنیای اعراب بیفتد بی‌شک یکی از بهترین کارشناسان و دیپلمات‌هایی که می‌تواند تحلیلی دقیق از آن ارایه دهد محمدصدر است. او که نسبش به امام موسی صدر می‌رسد سال‌ها در کشورهای عربی به عنوان سفیر ایران کار کرده است و سال‌ها نیز به عنوان معاون عربی و آفریقایی در وزارت خارجه ایفای نقش کرده است. به همین دلیل به بهانه موج دموکراسی خواهی در کشورهای عربی حوزه خلیج فارس و آفریقا به راه افتاده شرق با او گفت‌وگویی تر تیب داده است که در زیر می‌خوانید.

به نظر می‌رسد که تحولات در جهان عرب به شکل یک دومینو در حال رخ دادن است، یعنی از تونس شروع شد، مصر، لیبی، بحرین و باقی کشورهای عربی را در بر گرفت، آیا دلیل رخ دادن این انقلاب‌ها و اعتراضات ناشی از ریشه‌های یکسان است؟ مشکلات در کشورهای عربی تقریباً برای همه کشورهای عربی اما با درجات متفاوت وجود دارد. نفرت از اسراییل در وجود تمام مردم عرب است و این حس تحقیر که هیچ کدام از رهبران عربی نمی‌توانند به دلیل وابستگی به آمریکا با اسراییل مقابله کنند نیز در این مردم وجود دارد. به طور مثال سید حسن نصرالله و حزب‌الله در مقطعی که اسراییل را شکست داد تبدیل به قهرمان و رهبر جهان عرب شده بود چرا که توانسته بود بخشی از این عقده تاریخی را جبران کند. اما در خصوص بحث‌فقر بین کشورهای عربی تفاوت وجود دارد، یعنی نمی‌توان آنها را با هم مقایسه کرد. به طور مثال کشورهای حاشیه خلیج فارس در وضعیت کاملاً متفاوت اقتصادی به سمر می‌برند و اصلاً قابل مقایسه با دیگر کشورهای عربی نیستند و در این کشورها هیچگاه اعتراض‌های اقتصادی رخ نمی‌دهد. اما استبداد و دیکتاتوری تقریباً در اکثر این کشورها وجود دارد که البته درجه و مدل آن متفاوت است.

در کنار تمام عواملی که ذکر کردید برای این اعتراض‌ها در خاورمیانه، بحث اسلامگرایی و اسلام خواهی چقدر تأثیر دارد؟ در مصر حزب اخوان المسلمین که به وسیله شیخ حسن البنا بنیان گذارده شد قدیمی‌ترین حزب اسلامی است که ریشه‌های عمیق تفکری نیز دارد. از طرفی دیگر شیخ حسن البنا از متفکرین بزرگ

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

تلفنی آگهی می پذیرد

۸۸۶۵۸۵۷۵

انالله و انا الیه راجعون

بدین وسیله به اطلاع می‌رساند به مناسبت درگذشت مرحوم‌مفقوره بجزر الزمان ارباب‌نیا» مادر گرامی جناب آقای مهندس مسعود خوانساری مراسم ختمی روز شنبه ۱۳/ ۱۲/ ۸۹ از ساعت ۱۴ الی ۱۵:۳۰ در مسجد نور تهران، واقع در میدان قاضی‌برکزار می‌گردد. حضور همکاران و سروان گرامی در این مجلس باعث شادی روح آن‌مر حومه‌و تسلی خاطر بازماندگان خواهدبود.

انالله و انا الیه راجعون

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست که هر چه بر سر ما رود ارادت اوست جناب آقای مهندس مسعود خوانساری با نهایت تأسف و تأثر در گذشت مادر گرامیتان مرحوم‌مفقوره «بجزر الزمان ارباب‌نیا» را به شما و خانواده محترم جهان تسلیت عرض نموده، آرزوی و آمرزش برای روح آن‌مر حومه‌و صبر و بردباری برای بازماندگان محترم را از درگاه خداوند متعال مسئلت می‌نمایم. محمد-امیرمظاهری